

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין דיזנהויז שירותי נסיעות ותיירות בע"מ לבין ליש ירושלים בע"מ

1. פתח דבר

ביום 24 במרץ 2003 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין דיזנהויז שירותי נסיעות ותיירות (1979) בע"מ (להלן: "דיזנהויז") לבין ליש ירושלים (1978) בע"מ (להלן: "ליש"), ה"ה דני ויקי אנג'ל והגב' אתי שפיגל. עניינה של בקשה זו בכבילות הנלוות למיזוג בדבר התחייבות הצדדים לאי תחרות בעסקי החברה הנמכרת.¹

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסכם אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים").

אפרוש כעת נימוקיי.

2. ההסכם

2.1 הצדדים

דיזנהויז, חברה פרטית המוחזקת בבעלותה המלאה של כלל החזקות נסיעות ותיירות בע"מ (להלן: "כלל תיירות"), עוסקת בתחום התיירות היוצאת הקמעונאית, בעצמה ובאמצעות חברות בנות. במסגרת פעילותה מספקת החברה מגוון רחב של שירותי נסיעות ותיירות, הכוללים שירותי טיסה ליעדים שונים בעולם, ושירותי קרקע: ביניהם הזמנת חדרי מלון, הזמנת רכב בחברות השכרת רכב, כיסוי ביטוחי לשהייה בחו"ל, הזמנת מקומות בטיולים מאורגנים בחו"ל לרבות הפלגות, טיפול בהוצאת אשרות כניסה, הוצאת דרכונים, חידושם ושאר שירותי קרקע.

¹ מיזוג 5304, י"פ 5184, י"ג באייר ה'תשס"ג, בעמ' 2288.

כלל תיירות, היא חברה ציבורית הפועלת בשלל תחומי התיירות והנופש: תיירות סיטונאית יוצאת באמצעות חברת הבת דיזנהויז סיטונאי תיירות בע"מ; תיירות סיטונאית נכנסת - באמצעות חברת הבת דיזנהויז טיולי הגליל בע"מ; תיירות קמעונאית יוצאת; טיסות שכר וכן מלונאות באמצעות אחזקה וניהול מלונות הפזורים ברחבי הארץ.

ליש היא חברה פרטית בבעלות מלאה של בני הזוג דני וויקי אנג'ל. לחברה משרד נסיעות קמעונאי העוסק בתחום שירותי נסיעות ותיירות יוצאת קמעונאית לרבות, כאמור, שירותי טיסה ליעדים שונים בעולם באמצעות מרכזי ההזמנות של חברות התעופה וחברות הצ'רטרים בארץ ובחו"ל, ושירותי קרקע הכוללים הזמנת חדרי מלון, השכרת רכב, כיסוי ביטוח לשהייה בחו"ל, הזמנת מקומות בטיולים מאורגנים וכיו"ב.

גב' אתי שפיגל היא ביתם של בני הזוג אנג'ל ועוסקת עובר למיזוג בניהולו של משרד הנסיעות של ליש.

ביום 4 באוקטובר 2003, אחר שהתייעצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, הודעתי על הסכמתי למיזוג בין דיזנהויז לבין ליש לפיו תקבל על עצמה דיזנהויז את פעילותה של ליש בתמורה לשיעור מסוים מרווחיה (להלן: "**הסכם המיזוג**"). במקביל להסכם העיקרי שבמוקדו עסקת המיזוג, נחתם בין דיזנהויז לבין ליש והגב' אתי שפיגל הסכם ניהול על פיו התחייבו האחרונים להעניק לדיזנהויז שירותים של ניהול הסוכנות (להלן: "**הסכם הניהול**").

2.2 הכבילה

להסכם המיזוג כאמור, נלוו מספר כבילות כמפורט להלן:

1. בכל מקרה בו יגיע הסכם המיזוג לסיומו ביוזמת ליש, לא תהיה היא ובעלי מניותיה רשאים, במישרין או בעקיפין, להתקשר עם חברה הדומה במהותה לדיזנהויז, בהסכם דומה למשך תקופה של שנתיים מעת סיום ההסדר. "הסכם דומה", לרבות התקשרות בהסדרים בדבר שיתוף פעולה או בהסדרים לצורך העברת פעילות עסקית, קבלת תנאי תשלום, הנחות או אפשרות לכרטוס כרטיסי טיסה אצל ספקים שונים. בהסדר נקבע כי תוקפה של תניה זו היא כל עוד בעלי המניות, כפי שיהיו מעת לעת, מחזיקים בשיעור של 20% או יותר מהונה של ליש ובזכות למנות דירקטור.

2. בתקופת ההסדר, ליש ובעלי מניותיה, מתחייבים שלא לפעול בענף התיירות הקמעונאית או הסיטונאית אלא באמצעות דיזנהויז. בנוסף, בעלי המניות בליש והגב' אתי שפיגל (כל עוד היא מועסקת על ידי ליש ובמשך תקופה של 18 חודשים לאחר שתחדל להיות מועסקת כאמור) מתחייבים שלא להתחרות בפעילות העסקית המשותפת או בפעילותה של דיזנהויז. אף כאן, תוקפה של תניה זו היא כל עוד בעלי המניות, כפי שיהיו מעת לעת, מחזיקים בשיעור של 20% או יותר מהונה של ליש ובזכות למנות דירקטור.

3. במקרה לפיו יבוא הסכם הניהול לסיומו, וכל עוד הסכם המיזוג יוותר בתוקף, לא יהיו ליש, בעלי מניותיה והגב' אתי שפיגל רשאים להתקשר בהסכמים או להציע הצעות למתן שירותי תיירות ללקוחות דיזנהויז או ללקוחות הגוף הממוזג, אשר עבדו בשלוש השנים אשר קדמו למיזוג עם דיזנהויז או עם ליש. האיסור כאמור יחול במשך 18 חודשים

ממועד סיום הסכם הניהול אלא בהתקיים אחד מן התנאים המקדימים הבאים:
(1) פחתה אחזקתם של בעלי המניות של ליש משיעור של 20% מהונה המוצע או מזכויות ההצבעה של ליש או מהזכות למנות דירקטור (לפי המוקדם); (2) עברו 18 חודשים מעת סיום העסקתה של גבי שפיגל בליש.

4. ליש לא תהא רשאית להתקשר בתקופת הסכם הניהול עם צד שלישי לאספקת שירותים בתחום התיירות והנסיעות.

3. השפעת ההסכם על התחרות

כאמור, הכבילות לעיל נלוות לעסקת מיזוג אשר נבחנה ואושרה על ידי לאחר שנמצא כי היא אינה מקימה חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות או בציבור. לאור הנתונים שהועברו על ידי הצדדים עולה כי ההסכם הוא בין חברות העוסקות בתחום התיירות היוצאת הקמעונאית וכי נתח השוק המשותף שלהן - אינו משמעותי. בייחוד קטן נתח השוק של ליש המהווה למעשה משרד נסיעות בודד מתוך כ- 50 סוכנויות הקיימות בירושלים לבדה.

צינתי בעבר² כי חבירה בין גופים עסקיים לשם השאת רווחים במשותף, הלובשת צורה יציבה ופניה אינם מוגבלים לטווח הזמן הקצר או הבינוני, מחייבת עיצוב דפוסי פעולה מסחרי שיאפשר את החיבור והעשייה המשותפת. ביניהם נמנה ביטול התחרות בין צדדים לשותפות, ולפרק זמן סביר אחר פירוקה, כל עוד הגבלת התחרות תחומה וסבירה. ההגיון בהמשך תניית אי התחרות לאחר תקופת השותפות מצוי בצורך לקיים יחסי אמון במהלך תקופת השותפות עצמה³.

יחסי שותפות כאלה יכולים להילמד משיעור ההחזקה של צד בפעילות משותפת ומלקיחת חלק בקבלת ההחלטות בה. כמודל המשקף שניים אלה, צינתי בעבר כי המועד בו יראו צד כמסיים את יחסי שיתוף הפעולה הוא המועד בו פחתו אחזקותיו מ-20% מהזכויות בשותפות, או המועד בו איבד זכותו למנות בה דירקטור, לפי המוקדם ביניהם⁴.

בהסכם שלפני, הגבלת התחרות, ככל שהיא נוגעת לליש ולבעלי מניותיה, עומדת בתנאים אלו. זאת, מקום ששיעור אחזקותיהם של בעלי מניותיה של ליש עולה על 20%, בידיהם זכות למנות דירקטור ותוקפה של תניית אי התחרות מוגבל למשך שנתיים מעת סיום ההסדר.

אשר להגבלת התחרות ככל שהיא נוגעת לגבי אתי שפיגל – גבי שפיגל, באמצעות ליש כחברת ניהול, עתידה לשמש מנהלת למיזם המשותף. בתפקידה זה צפויה היא למעשה להיוודע לסודות מסחר רבים של המיזם המשותף. תניית אי תחרות של עובד במעבידו, אשר היקפה סביר בהתאם לנסיבות העניין, מהווה אמצעי ראוי למניעת שימוש לרעה באותם סודות. במקרה הנדון היקפה של תניית אי התחרות הינו תחום וסביר. וזאת, ככל שהוא מוגבל לאיסור על תחרות במעבידה

² ראה החלטה בדבר מתן פטור מהסדר כובל בין Carrier Nechushtan Investment Company Ltd לבין Carrier B.V. Hvacr Investment B.V.; 2001 הגבלים עסקיים 3011358.

³ ראה ע"א 415/88 החברה הכלכלית לאילת (חכ"א) בע"מ נ' ברטון תכנון וייצור בע"מ, פ"ד (מג) 672; מרים מזרחי, "מיזם משותף כהסדר כובל", משפטים כג (תשנ"ד) 235, 235.

⁴ השווה לסעיף 2(3) לטיוטת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ג – 2003.

בזמן העסקתה ולאיסור, במשך 18 חודשים מתום העסקתה, להתקשר בהסכמים או להציע הצעות למתן שירותי תיירות ללקוחות דיזנהויז או ללקוחות הגוף הממוזג, אשר עבדו בשלוש השנים אשר קדמו למיזוג עם דיזנהויז או עם ליש.

בהתייחס לכל אלה, וההגבלה על משך הזמן הסביר שמבקשים הצדדים לכבילות אלו, דומני כי אין בהן משום פגיעה של ממש בתחרות בשוק הרלבנטי.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ט סיון תשס"ג

19 יוני, 2003